

Прес-реліз

**ГРОМАДСЬКА ДУМКА НАСЕЛЕННЯ ЩОДО
РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Загальнонаціональне опитування населення проведено Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 9 по 13 червня 2017 року в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Опитано 2018 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Опитування здійснювалося за фінансової підтримки програми «Матра» Посольства Королівства Нідерландів в Україні.

Для порівняння наведено результати опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» та Київським міжнародним інститутом соціології у серпні 2016 р.

- За рік рівень обізнаності українців із реформою децентралізації дещо підвищився. Добре знають про реформу 20% (у серпні 2016 р. таких було 12%), щось чули – 62% (у 2016 р. – 54%). Відповідно, частка тих, хто нічого не знає про децентралізацію знизилась з 30% до 18%. Найбільше про реформу знають у Центрі (загалом 87%), найменше – на Півдні (69%).
- Переважна більшість українців – 42% – продовжує підтримувати кроки, які українська влада здійснює щодо децентралізації. Негативно до діяльності влади у цій сфері ставиться 27%. Подібний розподіл прихильників і противників реформи децентралізації можна було спостерігати і минулого року (43% підтримували, 32% не підтримували). Прихильники реформи децентралізації переважають у всіх макрорегіонах: найбільше їх на Заході (48%), найменше – на Сході (31%). З іншого боку, лише 12% українців повністю задоволені темпами реформи, 37% вважають, що вона відбувається надто повільно, а 22% – що вона не відбувається взагалі.
- Водночас більшість українців досі не відчула змін від використання додаткових коштів, які місцеві бюджети отримали протягом останніх років – таку позицію висловили 55%. При цьому частка тих, хто відчув зміни на краще, і тих, хто побачив зміни на гірше, однакова – по 16%. Характерно, що порівняно з минулим роком відсоток тих, хто відчув зміни на гірше, зріс з 8% до 16%, тоді як частка тих, хто побачив зміни на краще, лишилась такою ж. Перевага тих, хто побачив зміни на краще, зафіксована на Заході (24% проти 12%) та на Сході (17% проти 15%), тоді як в інших регіонах більше тих, хто відчув негативні зміни (14% проти 19% у Центрі та 11% проти 21% на Півдні).
- Серед тих, хто помітив позитивні зміни, найбільше – 64% – відповіли, що ці зміни стосувались покращення якості доріг. Доволі часто респонденти, які відчували зміни на краще, згадували в цьому контексті покращення благоустрою (30%), умов для проведення дозвілля (25%), роботи житлово-комунального господарства (23%) і роботи транспорту (20%).
- Як і у 2016 р., найбільша частка тих, хто відчув зміни на гірше, вказали на зниження якості медичного обслуговування – 53%. Іншими сферами, яких торкнулися негативні зміни, на думку цієї групи респондентів були турбота про соціально вразливі групи (44%) та забезпечення громадян робочими місцями (39%). Примітно, що на думку 38% тих, хто помітив зміни в гірший бік, погіршення торкнулося і якості дорожнього покриття.
- Протягом року дещо послабшала впевненість населення у тому, що місцева влада зможе справитись із додатковими повноваженнями, які вона отримує в ході децентралізації. Абсолютно впевнені в цьому 10% (у 2016 р. – 15%), переважно впевнені – 32% (у 2016 р.

- 37%), тоді як 29% мають значні сумніви щодо цього (у 2016 р. – 20%), а 17% переконані, що їй це не під силу (у 2016 р. – 10%). Найбільше впевнені у можливостях своєї місцевої влади у Західному регіоні («абсолютно» чи «переважно» впевнені - 50%), найменше – на Півдні (32%).
- Громадяни передбачають як позитивні, так і негативні наслідки від децентралізації. На думку 24%, вона дасть громадянам нові можливості впливу на владу, а 18% вважають, що завдяки цій реформі покращиться якість послуг. Натомість 28% побоюються, що децентралізація призведе до появи місцевих «князьків», а 16% – до спустошення сіл і селищ. Найбільші побоювання щодо «місцевих князьків» виявилися на Сході (38%), натомість найбільші можливості впливати на владу побачили мешканці Заходу (32%).
  - Обізнаність громадян із процесом добровільного об'єднання громад також зросла. 18% добре знають про нього (порівняно з 12% у 2016 р.), 56% – щось чули (46% у 2016 р.). 26% українці досі нічого про це не знають. Рівень знань про об'єднання громад у практично однаковий на Заході, Сході та в Центрі (добре знають або щось чули про нього 74%, 75% і 78%, відповідно) і помітно менший на Півдні (59%).
  - При цьому серед мешканців об'єднаних громад частка тих, хто відчув покращення умов життя дещо впала – з 16% до 11%, а відсоток тих, хто відчув погіршення, трохи зріс з 9% до 12%. Більшість опитаних жителів об'єднаних громад – 63% – досі не відчули змін умов життя.
  - Як і минулого року, українці переважно не задоволені тим, наскільки вони можуть впливати на рішення місцевої влади – таких налічується 63% (у 2016 р. таких було 64%). Найменше задоволених своїми можливостями на Півдні – 9%, тоді як на Заході таких 20%. При цьому тільки 37% задекларували своє бажання взяти участь в управлінні своїм селом, селищем чи містом у випадку розширення повноважень місцевої влади (таку думку висловили 32% у 2016 р.), тоді як 50% зізнались, що не готові до цього (47% у 2016 р.). Серед тих, хто висловив бажання брати участь в управлінні своїми громадами, найпопулярнішим інструментом цього лишилася участь у виборах в якості виборця (42%), проте й у цьому питанні виявилися істотні відмінності за регіонами: найбільше готові брати участь у виборах органів міського самоврядування на Заході (54%), найменше – на Півдні (29.5%).

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Чи знаєте Ви про ініціативи влади з приводу децентралізації влади в Україні?

	Серпень 2016	Червень 2017
Так, добре знаю	12,0	19,9
Щось чув/чула	54,1	61,9
Ні, не знаю	30,8	18,0
Важко сказати	3,1	-
Не відповіли	-	0,2

Чи підтримуєте Ви кроки, які здійснює влада в межах децентралізації влади?

	Серпень 2016	Червень 2017
Безумовно, так	9,5	7,5
Скоріше, так	21,9	34,5
Скоріше, ні	13,7	16,3
Зовсім ні	9,3	10,4
Я нічого про це не знаю	27,4	-
Важко сказати	18,3	31,4

Як Ви вважаєте, децентралізація влади в Україні відбувається...?

	Червень 2017
Занадто швидко	2,2
Нормальними темпами	12,2
Занадто повільно	36,7
Не відбувається взагалі	22,2
Важко сказати	26,7

Протягом 2015–2016 рр. суттєво зросли доходи місцевих бюджетів. Чи відчули Ви якісь результати використання цих коштів (покращення якості послуг, благоустрою, соціальної допомоги) порівняно з минулими роками?

	Серпень 2016	Червень 2017
Так, я відчув певні зміни на краще	16,2	16,5
Ні, ніяких змін я не відчув	67,2	55,4
Я відчув зміни лише на гірше	8,4	16,4
Важко сказати	8,2	11,7

Якщо Ви відчули зміни на краще, то чого саме вони стосувались? (кількість відповідей не обмежується) % тих, хто відчув зміни на краще

	Серпень 2016	Червень 2017
Забезпеченості житлом	1,2	4,4
Якості доріг	-	64,0
Оплати праці бюджетникам (вчителям, лікарям тощо)	5,2	13,8
Матеріальної допомоги малозабезпеченим	7,3	10,0
Створення умов для розвитку бізнесу	4,5	2,1
Медичного обслуговування	3,3	3,7
Охорони правопорядку	15,5	11,0
Роботи міського транспорту	23,0	20,6
Боротьби з корупцією в органах міської влади	4,5	3,4
Поліпшення екології	4,2	3,6
Забезпечення безпеки у місті у разі нападу (терористів, іншої держави тощо)	6,7	3,1

Шкільної освіти	6,4	9,6
Дошкільної освіти	6,7	7,0
Боротьби з пробками і заторами на вулицях	9,7	1,7
Забезпечення робочими місцями, боротьби з безробіттям	1,8	2,3
Турботи про соціально вразливі групи (пенсіонери, інваліди)	7,0	5,3
Роботи житлово-комунального господарства	23,3	23,3
Поліпшення умов для проведення дозвілля	22,1	25,2
Проблеми забудов	3,3	2,0
Залучення у місто інвестицій	11,8	8,0
Благоустрою, санітарного стану біля будинків	57,3	29,6
Інше	18,2	6,6
Важко сказати	2,1	-

Якщо Ви відчули зміни на гірше, то чого саме вони стосувались? (кількість відповідей не обмежується) % тих, хто відчув зміни на гірше

	Серпень 2016	Червень 2017
Забезпеченості житлом	15,2	14,7
Якості доріг	-	38,0
Оплати праці бюджетникам (вчителям, лікарям тощо)	27,5	18,2
Матеріальної допомоги малозабезпеченим	41,5	34,7
Створення умов для розвитку бізнесу	15,2	8,6
Медичного обслуговування	63,2	52,6
Охорони правопорядку	17,0	22,4
Роботи міського транспорту	8,8	13,0
Боротьби з корупцією в органах міської влади	46,2	37,7
Поліпшення екології	17,0	10,0
Забезпечення безпеки у місті у разі нападу (терористів, іншої держави тощо)	9,9	13,4
Шкільної освіти	20,5	12,4
Дошкільної освіти	15,8	7,9
Боротьби з пробками і заторами на вулицях	7,6	9,5
Забезпечення робочими місцями, боротьби з безробіттям	56,7	39,2
Турботи про соціально вразливі групи (пенсіонери, інваліди)	52,6	44,1
Роботи житлово-комунального господарства	35,1	26,1
Поліпшення умов для проведення дозвілля	3,5	2,5
Проблеми забудов	7,0	8,9
Залучення у місто інвестицій	5,8	5,5
Благоустрою, санітарного стану біля будинків	14,6	12,4
Інше	4,1	5,4
Важко сказати	2,3	-

Як ви вважаєте, місцева влада в Вашому місті/селищі/селі спроможна справитися, якщо вона в разі децентралізації влади отримає більше повноважень і відповідальності?

	Серпень 2016	Червень 2017
Певен, що наша місцева влада цілком спроможна справитися з більшим обсягом повноважень	15,4	10,3
Думаю, в основному зможуть справитися	36,8	31,6
Є значні сумніви, чи зможуть справитися	20,1	29,0
Певен, що з більшим обсягом повноважень наша місцева влада не впорається	10,1	16,8
Важко сказати	17,6	12,3

Що дасть децентралізація влади (тобто, переміщення багатьох функцій з центру на місця) громадянам? (позначте те, що вважаєте за потрібне)

	Серпень 2016	Червень 2017
Відкриються нові можливості для громадян впливати на владу	20,6	24,0
Пришвидшиться спустошення сіл, селищ та деяких міст	14,7	15,9
Покращиться якість послуг для громадян	21,0	17,7
Призведе до появи місцевих "князьків"	26,8	28,7
Інше	2,4	4,4
Важко сказати	34	24,8

Чи знаєте Ви про процес добровільного об'єднання громад, який зараз відбувається в Україні?

	Серпень 2016	Червень 2017
Так, добре знаю	12,1	17,8
Щось чув про це	46,4	56,2
Нічого не знаю	37,9	25,9
Важко сказати	3,6	-

Чи підтримуєте Ви процес добровільного об'єднання громад?

	Серпень 2016	Червень 2017
Безумовно, так	7,8	6,7
Скоріше, так	22,7	31,6
Скоріше, ні	14,8	14,1
Зовсім ні	13,2	11,8
Важко сказати	41,6	35,9

Чи бере участь Ваше місто/селище/село у процесі добровільного об'єднання?

	Серпень 2016	Червень 2017
Моє місто/селище/село вже є частиною об'єднаної громади	5,7	10,8
Так, моє місто/селище/село бере участь у цьому процесі	13,5	16,6
Моє місто/селище/село не бере участь у цьому	18,3	16,7
Не знаю	51,3	55,8
Важко сказати	11,1	-
Не відповіли	-	0,2

Чи вплинув процес об'єднання громад на умови життя у Вашому місті/селищі/селі?

% тих, чиє місто/селище/село вже є частиною об'єднаної громади

	Серпень 2016	Червень 2017
Умови життя покращились	15,6	11,3
Умови життя не змінилися	66,4	62,8
Умови життя погіршилися	8,6	12,2
Важко сказати	9,5	13,7

Чи задоволені Ви тим, наскільки Ви можете впливати на рішення місцевої влади у Вашому місті/селищі/селі?

	Серпень 2016	Червень 2017
Безумовно, так	2,7	2,1
Скоріше, так	12	14,1
Скоріше, ні	34,2	30,9
Безумовно, ні	30,2	31,6
Важко сказати	20,9	21,3

Чи готові Ви в разі розширення повноважень місцевого самоврядування брати участь в управлінні своїм містом/селищем/селом?

	Серпень 2016	Червень 2017
Безумовно, так	8,7	7,6
Скоріше, так	22,8	29,1
Скоріше, ні	28,0	27,4
Безумовно, ні	19,2	22,8
Важко сказати	21,3	13,2

В яких формах участі громадян в управлінні своїм містом/селищем/селом Ви готові брати участь? (Позначте усі підходящі варіанти)

	Серпень 2016	Червень 2017
Вибори до органів місцевого самоврядування в якості кандидата	4,5	13,0
Вибори до органів місцевого самоврядування в якості виборця	29,2	41,7
Участь у громадських слуханнях	17,1	18,9
Участь у засіданнях органів місцевого самоврядування	9,1	13,3
Участь у громадських організаціях, що займаються проблемами місцевого самоврядування	8,9	11,9
Участь у діяльності громадських рад при органах влади	5,7	8,7
Участь у вуличних акціях, пікетах, мітингах	6,9	7,1
Участь в органах самоорганізації населення (будинкові, вуличні, квартальні комітети)	10,4	13,7
Участь у громадських роботах з благоустрою	24,0	15,4
Участь як волонтера у різних видах громадської допомоги (дитячим будинкам, багатодітнім сім'ям, притулком тощо)	10,4	7,7
Надання фінансових пожертв на потреби громади	4,0	2,0
Інше	0,4	0,3
Не готовий брати участь у жодній з цих форм діяльності	35,3	30,3
Важко сказати	11,4	8,3

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ

Чи знаєте Ви про ініціативи влади з приводу децентралізації влади в Україні?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так, добре знаю	23.8	19.8	15.4	18.5
Щось чув/чула	57.9	66.8	53.6	62.3
Ні, не знаю	18.3	13.3	30.7	18.7
Не відповіли	0.0	0.2	0.4	0.5

Чи підтримуєте Ви кроки, які здійснює влада в межах децентралізації влади?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Безумовно, так	11.3	6.1	10.0	4.8
Скоріше, так	37.1	33.8	20.5	39.4
Скоріше, ні	17.8	18.2	13.2	13.7
Зовсім ні	6.0	12.8	8.9	11.3
Важко сказати	27.8	29.0	47.4	30.8

Як Ви вважаєте, децентралізація влади в Україні відбувається:

	Захід	Центр	Південь	Схід
Занадто швидко	1.0	4.4	1.0	0.7
Нормальними темпами	15.3	11.2	7.3	12.9
Занадто повільно	39.2	37.6	24.2	38.9
Не відбувається взагалі	18.9	23.2	23.7	22.9
Важко сказати	25.5	23.6	43.8	24.7

Протягом 2015-2016 р. суттєво зросли доходи місцевих бюджетів. Чи відчували Ви якісь результати використання цих коштів (покращення якості послуг, благоустрою, соціальної допомоги) порівняно з минулими роками?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так, я відчув певні зміни на краще	23.8	13.5	10.6	17.1
Ні, ніяких змін я не відчув	53.3	52.8	58.4	59.8
Я відчув зміни лише на гірше	11.8	19.2	20.5	14.5
Важко сказати	11.1	14.5	10.4	8.6

Якщо Ви відчули зміни на краще, то чого саме вони стосувались? (кількість відповідей не обмежується) % до тих, хто відчув зміни на гірше

	Захід	Центр	Південь	Схід
Забезпеченості житлом	1.0	11.8	0.0	1.3
Якості доріг	72.7	68.4	84.5	44.2
Оплати праці бюджетникам (вчителям, лікарям тощо)	12.3	17.7	6.4	13.6
Матеріальної допомоги малозабезпеченим	4.1	12.2	9.7	15.1
Створення умов для розвитку бізнесу	1.0	0.8	0.0	5.7
Медичного обслуговування	4.1	4.0	0.0	4.0
Охорони правопорядку	7.2	16.1	6.4	11.5
Роботи міського транспорту	20.3	14.5	32.2	25.1
Боротьби з корупцією в органах міської влади	4.1	2.2	0.0	5.0
Поліпшення екології	8.2	1.1	0.0	2.2
Забезпечення безпеки у місті у разі нападу (терористів, іншої держави тощо)	0.0	3.3	6.4	5.6
Шкільної освіти	5.1	18.4	3.2	7.0
Дошкільної освіти	3.1	14.1	0.0	5.8
Боротьби з пробками і заторами на вулицях	1.0	3.4	0.0	1.1
Забезпечення робочими місцями, боротьби з безробіттям	1.9	3.0	0.0	2.5
Турботи про соціально вразливі групи (пенсіонери, інваліди)	1.0	6.1	6.6	9.4
Роботи житлово-комунального господарства	11.2	29.5	19.0	32.7
Поліпшення умов для проведення дозвілля	17.1	27.5	32.7	30.9
Проблеми забудов	1.0	3.2	0.0	2.5
Залучення у місто інвестицій	11.3	3.2	9.7	9.3
Благоустрою, санітарного стану біля будинків	34.5	19.1	22.3	38.5
Інше	6.1	5.4	3.2	9.9

Якщо Ви відчули зміни на гірше, то чого саме вони стосувались? (кількість відповідей не обмежується) % тих, хто відчув зміни на гірше

	Захід	Центр	Південь	Схід
Забезпеченості житлом	12.2	18.3	6.7	15.2
Якості доріг	29.4	32.6	56.7	43.3
Оплати праці бюджетникам (вчителям, лікарям тощо)	18.6	22.8	11.8	13.6
Матеріальної допомоги малозабезпеченим	22.6	41.4	21.5	39.6
Створення умов для розвитку бізнесу	4.2	9.3	8.6	10.7
Медичного обслуговування	47.6	51.7	47.6	62.5
Охорони правопорядку	14.5	27.8	8.2	27.3
Роботи міського транспорту	12.6	15.4	6.9	13.1
Боротьби з корупцією в органах міської влади	32.9	40.9	33.3	38.5
Поліпшення екології	6.3	12.4	1.7	13.5
Забезпечення безпеки у місті у разі нападу (терористів, іншої держави тощо)	8.4	14.7	6.6	19.1
Шкільної освіти	23.1	9.9	8.2	12.9
Дошкільної освіти	12.6	6.0	3.3	11.6
Боротьби з пробками і заторами на вулицях	12.3	10.0	1.7	12.1
Забезпечення робочими місцями, боротьби з безробіттям	29.3	41.0	35.9	45.9
Турботи про соціально вразливі групи (пенсіонери, інваліди)	33.6	39.0	44.2	62.5
Роботи житлово-комунального господарства	16.8	22.3	21.3	43.9
Поліпшення умов для проведення дозвілля	2.1	1.5	0.0	6.4
Проблеми забудов	12.4	10.1	3.2	8.3
Залучення у місто інвестицій	2.1	2.8	8.6	11.0
Благоустрою, санітарного стану біля будинків	16.6	6.9	18.8	16.3
Інше	14.7	2.6	3.5	5.5

Як ви вважаєте, місцева влада в Вашому місті/селищі/селі спроможна справитися, якщо вона в разі децентралізації влади отримає більше повноважень і відповідальності?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Певен, що наша місцева влада цілком спроможна справитися з більшим обсягом повноважень	10.4	11.6	7.1	10.0
Думаю, в основному зможуть справитися	39.8	29.2	25.0	30.8
Є значні сумніви, чи зможуть справитися	28.8	27.9	29.5	30.6
Певен, що з більшим обсягом повноважень наша місцева влада не впорається	10.8	18.9	14.9	19.9
Важко сказати	10.2	12.5	23.4	8.8

Що дасть децентралізація влади (тобто, переміщення багатьох функцій з центру на місця) громадянам? (позначте те, що вважаєте за потрібне)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Відкриються нові можливості для громадян впливати на владу	32.7	24.4	15.7	19.7
Пришвидшаться спустошення сіл, селищ та деяких міст	10.3	22.2	9.3	15.1
Покращиться якість послуг для громадян	16.9	15.6	18.6	21.3
Призведе до появи місцевих «князьків»	19.1	28.6	29.7	37.6
Інше	4.7	3.9	2.0	5.9
Важко сказати	30.7	22.6	37.0	17.6

Чи знаєте Ви про процес добровільного об'єднання громад, який зараз відбувається в Україні?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так, добре знаю	21.0	18.2	12.9	16.5
Щось чув про це	53.0	60.1	46.1	58.0
Нічого не знаю	25.8	21.7	40.6	25.4
Не відповіли	0.2	0.0	0.4	0.1

Чи підтримуєте Ви процес добровільного об'єднання громад?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Безумовно, так	8.3	6.4	6.3	5.8
Скоріше, так	37.0	34.7	19.6	27.9
Скоріше, ні	15.3	16.0	10.4	11.9
Зовсім ні	5.8	15.0	12.5	12.2
Важко сказати	33.7	28.0	51.2	42.3

Чи бере участь Ваше місто/селище/село у процесі добровільного об'єднання?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Моє місто/селище/село вже є частиною об'єднаної громади	8.9	10.7	12.1	11.9
Так, моє місто/селище/село бере участь у цьому процесі	19.2	16.5	12.0	16.3
Моє місто/селище/село не бере участь у цьому процесі	24.4	20.4	5.2	9.6
Не знаю	47.2	52.3	70.3	61.9
Не відповіли	0.2	0.1	0.4	0.2

Чи задоволені Ви тим, наскільки Ви можете впливати на рішення місцевої влади у Вашому місті/селищі/селі?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Безумовно, так	2.1	2.5	1.4	2.0
Скоріше, так	18.1	13.5	7.6	14.3
Скоріше, ні	33.3	35.7	27.0	23.4
Безумовно, ні	20.5	30.4	36.4	41.1
Важко сказати	25.9	18.0	27.7	19.2

Чи готові Ви в разі розширення повноважень місцевого самоврядування брати участь в управлінні своїм містом/селищем/селом?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Безумовно, так	7.3	8.3	9.5	5.8
Скоріше, так	30.4	31.5	18.6	29.2
Скоріше, ні	30.8	30.3	25.8	21.0
Безумовно, ні	17.7	20.4	21.3	31.3
Важко сказати	13.7	9.5	24.7	12.7

В яких формах участі громадян в управлінні своїм містом/селищем/селом Ви готові брати участь? (Позначте усі підходящі варіанти)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Вибори до органів місцевого самоврядування в якості кандидата	10.2	17.0	7.5	12.6
Вибори до органів місцевого самоврядування в якості виборця	54.3	41.8	29.5	37.6
Участь у громадських слуханнях	22.3	21.1	14.7	15.4
Участь у засіданнях органів місцевого самоврядування	14.2	11.6	13.3	15.5
Участь у громадських організаціях, що займаються проблемами місцевого самоврядування	11.7	11.5	10.8	13.6
Участь у діяльності громадських рад при органах влади	8.3	7.5	7.1	11.7
Участь у вуличних акціях, пікетах, мітингах	8.2	5.3	8.0	8.8
Участь в органах самоорганізації населення (будинкові, вуличні, квартальні комітети)	12.5	12.9	7.6	19.2
Участь у громадських роботах з благоустрою	14.4	13.1	9.7	22.7
Участь як волонтера у різних видах громадської допомоги (дитячим будинкам, багатодітним сім'ям, притулком тощо)	10.4	4.8	5.1	10.9
Надання фінансових пожертв на потреби громади	4.2	0.9	0.7	2.2
Інше	0.2	0.4	0.0	0.5
Не готовий брати участь у жодній з цих форм діяльності	19.0	31.9	42.4	34.1
Важко сказати	7.6	7.9	16.4	6.6